

LYS – 3

COĞRAFYA – 1 TESTİ

1. Bu testte 24 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Coğrafya – 1 Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıda 9 Mart 2011 tarihinde gazetelerde yer alan iki haber verilmiştir.

- Ordu ilinde kar yağışı nedeni ile Fatsa, Perşembe, Gülyalı ve Ulubey hariç diğer tüm ilçelerde eğitim-öğretime 1 ila 3 gün ara verildi.
- Sıcaklıkların yüksek olması nedeni ile Güney Afrika Cumhuriyeti'nin KwaZulu Natal plajı yılın en yoğun günlerini yaşamakta.

Aynı tarihte olmasına karşılık iki farklı kentte farklı hava koşulları yaşanmasına neden olan faktör aşağıdakilerden hangisinde etkili değildir?

- A) Pakistan ve Hindistan'da meydana gelen yaz yağışlarında
- B) Türkiye'de ocak ve temmuz sıcaklıklarının farklı olmasında
- C) İstanbul'da gündüz süresinin yıl içinde değişmesinde
- D) Kuzey Yarımküre'de yaz mevsiminin Güney Yarımküre'den uzun olmasında
- E) Yengeç Dönencesi'nin 23°27' enleminden geçmesinde

2. Birçok bilim insanı göçün insanların yaşamında meydana getirdiği olumsuzluktan bahsetmektedir. Ancak Birleşmiş Milletler 2009 Göç ve İnsani Gelişme raporuna göre; göç ile insanlar fikir, bilgi ve ekonomik imkânlarını artırmış oluyor.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi insanların yaşamında göç ile meydana gelen imkan artışları arasında gösterilemez?

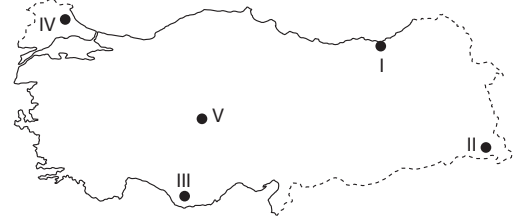
- A) Tüketim
- B) Kazanç
- C) Eğitim seviyesi ve kültürel birikim
- D) İş olanakları
- E) Hayat standartları

- 3.
- 1960'ların sonlarından bu yana Kuzey Yarımküre'de kar örtüsünde % 10'luk bir azalma olmuştur. Orta ve yukarı enlemlerde göl ve nehirlerin yıllık buzla kaplı kalma sürelerinde yaklaşık iki haftalık bir kısalma gerçekleşmiştir.
 - Sibiry'a'nın batısında 11 bin yıldır donmuş bulunan ve yaklaşık Fransa ve Almanya büyüklüğündeki turbalıklar 3 – 4 yıldır erimeye başladı.
 - Mevsimler bazı bölgelerde daha uzun; kış ve gece sıcaklıkları, yaz ve gündüz sıcaklıklarından daha fazla artma eğiliminde olacaktır. Böyle bir dünyada sıcak stresinden dolayı daha çok insan ölecek, tropik bölge hastalıkları serin, iklim bölgelerine doğru yayılma gösterecektir.

Buna göre, yukarıda örnekleri verilen çevre sorununun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asit yağmurları B) Radyoaktif kirlilik
C) Hava kirliliği D) Yoğun tarım
E) Küresel ısınma

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli yörelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. yörede yıllık yağış miktarının yüksek olmasında dağların kıyıya paralel uzanması ve hakim rüzgar yönüne dik olması etkili olmuştur.
- B) II. yörede arazinin dağlık ve engebeli olması tarım alanlarının dar, tarımsal nüfus yoğunluğunun yüksek olmasına neden olmuştur.
- C) III. yörede yer şekillerinin sade ve toprakların verimli olması, tarımsal üretimin ve gelirin yüksek olmasına neden olmuştur.
- D) IV. yöredeki dağlar I. jeolojik zamanda oluşmuştur ve kıyıya paralel uzanmaktadır.
- E) V. yörede yağış az olduğu için toprakta tuz oranı yüksektir ve nüfus yoğunluğu düşüktür.

5. En eski şehirlerin nüfusu günümüz şehirlerine oranla çok azdı. Örneğin, Mezopotamya'da, Sümer'lere ait şehir nüfusu genel olarak 7– 20 bin arasında değişmekteydi. Eski Yunan'da ise dünyanın en büyük şehirlerinden biri olan Atina'nın nüfusu 40 bin civarındaydı. Günümüze doğru şehir nüfusu hızlı bir şekilde artış göstermektedir. Örneğin, Londra'nın nüfusu 1800 yılında 1 milyon iken 1850 yılında iki milyona, 1890 yılında 5 milyona, 1965 yılında ise 11,5 milyona yükselmiştir. Dünya'da nüfusu 1820 yılında 100,000 kişiyi aşan şehirlerin sayısı 22 iken 1890'da bu sayı 120'ye yükselmiştir.

Dünya nüfusunda görülen bu değişim sürecinin nedenini, aşağıdakilerden hangisi daha iyi açıklar?

- A) Kırsal kesimdeki işsizlik
- B) Tarımda makine kullanımının yaygınlaşması
- C) Kentlerde artan iş imkanları
- D) Sanayi devriminin gerçekleşmesi
- E) Sağlık hizmetlerinin gelişmesi

6. "Babamın görevi nedeniyle yedi yıldır bu kentte oturuyoruz. Şehrimizde yazlar, sıcak ve bunaltıcıdır. Uzun süre denize girebiliyoruz. Ama yaz tatillerinin büyük bölümünü anneannemin yanında geçiriyorum. Anneannemin yaşadığı yerin iklimi bizim oturduğumuz şehrin iklimine pek benzemez. Orada devamlı yağmur yağar. Sıcaklıklar oturduğumuz şehirdeki gibi 35–40°C'ye pek çıkmaz. En fazla 30°C'ye kadar çıkar. Ayrıca hava büyük oranda bulutlu ve kapalıdır."

Burcu'nun yaşadığı yer ve yaz tatillerini geçirdiği anneannesinin oturduğu kent sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olabilir?

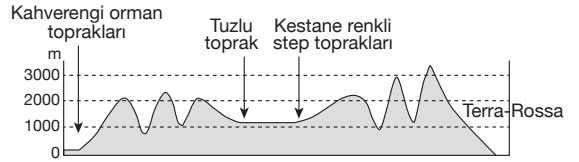
- A) Kars – Mardin
- B) İzmir – Mersin
- C) Antalya – Giresun
- D) Konya – Sivas
- E) Gaziantep – Rize

7. Avrupa Konseyi 22 Haziran 1993 tarihinde yapılan Kopenhag Zirvesi'nde, Avrupa Birliği'nin Doğu Avrupa devletlerini kapsayacak şekilde genişletilmesi için, tam üyeliğe kabul edilecek devletlerin karşılaması gereken bazı kriterler belirlenmiştir.

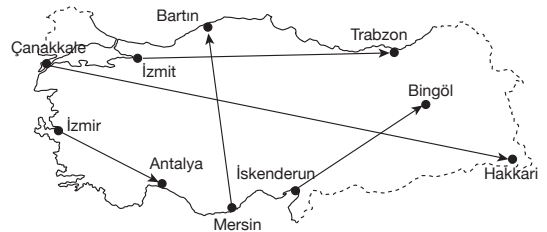
Aşağıdakilerden hangisinin bu kriterlerden biri olduğu söylenemez?

- A) Hukukun üstünlüğünün esas alınması
- B) Ulus – devlet yapısının güçlendirilmesi
- C) İnsan haklarına önem verilmesi
- D) Azınlık haklarının korunması
- E) Firmaların, teknolojiye uyum sağlama kapasitesinin bulunması

8. Aşağıdaki profilde ülkemizde toprak dağılışı gösterilmektedir.

Ülkemizin iklim ve toprak özellikleri dikkate alındığında, bu profilin aşağıdaki haritada verilen doğrultulardan hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) İzmir – Antalya
- B) Mersin – Bartın
- C) Çanakkale – Hakkâri
- D) İskenderun – Bingöl
- E) Izmit – Trabzon

9. Başarılı bir turizm etkinliği için temiz, düzenli ve sağlıklı bir ortam gerekmektedir. Fakat turizm sektöründeki gelişmeler ve yoğun turist akımları çevreyi belli ölçüde bozmakta, yıkıma uğratmaktadır. Doğayı koruyarak turizmin gelişmesini sağlamak ancak gerçekçi ve dengeli uygulamalarla mümkün olmaktadır. Bu nedenle ülkelerin turizm yatırım planlamaları sırasında doğal ve kültürel değerlerini koruması gerekmektedir.

Paragrafta verilen bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bir bölgede turizmin gelişmesi beraberinde farklı ekonomik sektörleri de geliştirir.
- B) Turizm sektörü ile doğal ve kültürel kaynaklar ayrılmaz bir bütündür.
- C) Turizm yatırımları sırasında doğru arazi kullanım planlamaları yapılmalıdır.
- D) Gelişen turizm faaliyetleri doğal çevreyi tahrip etmektedir.
- E) Turizmin geliştiği bölgelerde devlet çevreyi korumacı politikalar izlemelidir.

10. Enerji üretiminde ülkelerin sahip olduğu doğal kaynakların rolü önemlidir. Birçok ülke enerji üretiminde sahip olduğu doğal kaynaklardan faydalanır.

Aşağıdakilerden hangisi bir bölgenin sahip olduğu doğal kaynak zenginliğinin enerji üretimine etkisine örnek değildir?

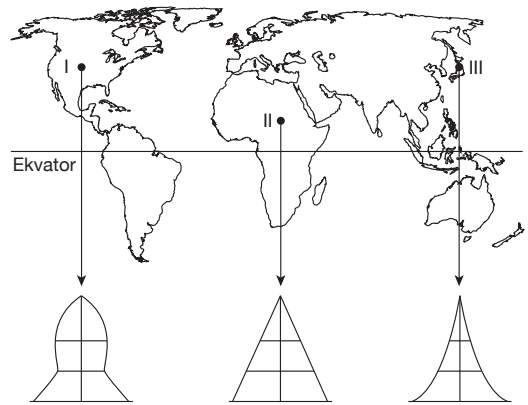
- A) İsveç’de enerji üretiminde akarsulardan faydalanılması
- B) İzlanda’nın enerji üretiminde jeotermal kaynaklardan faydalanması
- C) Arap ülkelerinde enerji üretiminde petrol kullanımının fazla olması
- D) Türkiye’de linyit havzaları çevresinde termik santrallerin yaygın olması
- E) Almanya’da çöplerin santrallerde yakılarak elektrik enerjisi elde edilmesi

11. Mercan iskeletlerinin binlerce yıl boyunca belirli bir bölgede toplanması sonucunda, mercan kayalıkları meydana gelir. Kaynaşan mercan iskeletlerinin zamanla deniz yüzeyine kadar yükselerek meydana getirdikleri uzun mercan kayalıklarına **resif** denir.

Aşağıdaki denizlerden hangisinde mercan kayalıklarına ya da resiflere daha az rastlanır?

- A) Kızıldeniz
- B) Umman Denizi
- C) Avustralya’nın kuzeydoğu sahilleri
- D) Baltık Denizi
- E) Büyük Okyanus’taki Hawaii adaları

12.

Yukarıda bazı ülkelerin nüfus piramitleri ve Dünya üzerindeki konumları gösterilmiştir.

Ülkelerin nüfus özellikleri ve izledikleri demografik politikalar düşünüldüğünde, yapılan eşleştirmelerden hangisi doğru olmaz?

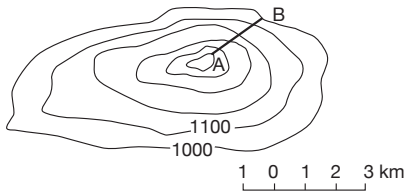
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) I ve II
- E) Yalnız III

13. Bir bölgede, ocak ile temmuz ayı şubat ile ağustos ayı sıcaklık ortalamaları arasındaki fark küçükse o bölgenin iklimi denizel, büyükse karasal olarak nitelendirilir.

Buna göre, aşağıda aylık sıcaklık ortalamaları verilen illerin hangisinde, karasallık daha belirgindir?

A)		O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
	İstanbul	5	6	7	12	16	21	23	23	20	16	12	8
B)		O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
	İzmir	9	10	11	16	20	25	28	27	23	18	15	10
C)		O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
	Ankara	0	1	5	11	16	20	23	23	18	13	8	2
D)		O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
	Trabzon	6	6	7	11	15	20	22	22	19	15	12	9
E)		O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A
	Antalya	10	11	13	15	20	25	28	28	25	20	20	15

14.

Yukarıdaki topoğrafya haritasında yer alan AB noktaları arasında kış sporları için teleferik hattı inşa edilecektir.

Bu teleferik hattı binde (‰) kaçlık eğim ile yapılabilir?

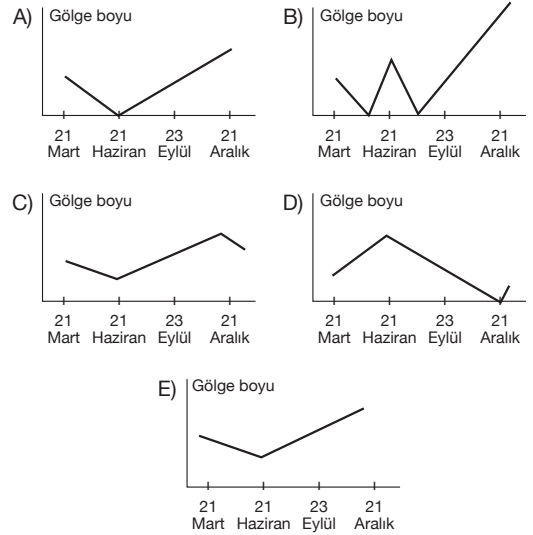
- A) 150 B) 200 C) 250 D) 350 E) 500

15. II. Dünya Savaşı'ndan sonra çok sayıda uluslararası örgüt ortaya çıkmıştır. Bu örgütlerin pek çoğunda da Türkiye yer almaktadır.

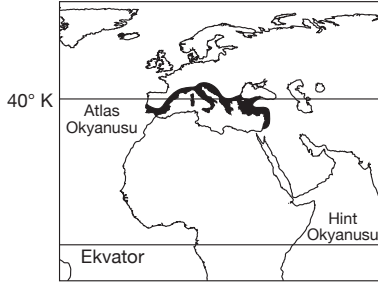
Türkiye, aşağıdaki uluslararası örgütlerin hangisine üye değildir?

- A) Birleşmiş Milletler
B) NAFTA
C) NATO
D) OECD
E) Karadeniz Ekonomik İşbirliği

16. Aşağıda yıl içinde gölge boyu değişim grafikleri verilen merkezlerden hangisi diğerlerinden farklı yarımkürede yer alır?

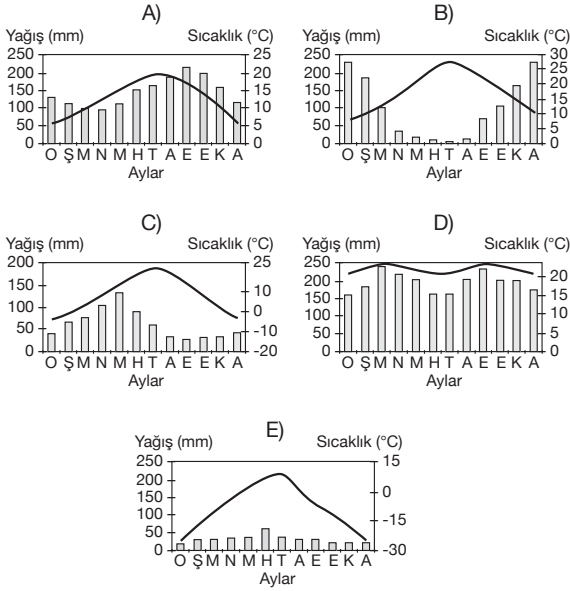

17.

Yukarıda taranarak belirtilmiş bölgenin sıcaklık ve yağış grafiği aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak gösterilmiştir?

Yağış (mm) — Sıcaklık (°C)

18. Heyelan sonucunda bir akarsuyun önünün kapanmasıyla oluşan göllere "heyelan set gölü" denir.

Aşağıda verilen göllerden hangisi bu tür doğal setleşme ile oluşan göllere örnek olarak gösterilebilir?

- A) Manyas Gölü B) Akşehir Gölü
C) Tortum Gölü D) Van Gölü
E) Beyşehir Gölü

19. Nüfusun nitelik ve niceliğini belirleyen çalışmaların tümüne nüfus politikaları denilmektedir.

Buna göre, aşağıda nüfus politikaları ve nüfus özellikleriyle ilgili olarak verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Ekonominin ve askeri gücün insan gücüne dayalı olduğu dönemlerde nüfus fazlalığı caydırıcı güç olarak görülüyordu. Ancak günümüzde ekonominin ve askeri gücün makine gücüne dayalı olması nüfusun fazlalığından çok nüfusun niteliğini ön plana çıkarmaktadır.
B) Nüfus artış hızı azalmaya başlayan gelişmekte olan ülkeler, nüfusun sayısal artışı değil niteliği üzerinde durmaktadır. Bu ülkelerde nüfusun eğitim düzeyinin, sağlık koşullarının, iş durumunun ve hayat standartlarının iyileştirilmesine yönelik uygulamalar vardır.
C) Nüfus artışını yavaşlatıcı politikalar insanlık tarihi boyunca en yaygın olan politikalardır. Bu politikalarda izlenen en yaygın yol gebeliği ve doğumu önleyen uygulamalardır. Günümüzde Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan gibi ülkelerde bu politikalar yaygındır.
D) Nüfus artışını hızlandırıcı politikalarda genel amaç nüfusu artırmaktır. Bu politikanın başlıca amaçları arasında devletin askeri ve caydırıcı bir güç kazanması, dini inanışlar, gelenek ve görenekler, artan iş gücü açığının kapatılması gibi faktörler yer alır. Günümüzde nüfus artış hızı yüksek olan Güneydoğu Asya ülkeleri bu politikayı uygular.
E) Dünya'da uygulanan nüfus politikaları nüfus artışını hızlandırıcı, nüfus artışını yavaşlatıcı ve nüfusun kalitesini iyileştiren politikalar olarak üçe ayrılır.

20. Bir ürünün tüketim alanının geniş olması, uzun süre saklanabilmesi ve çabuk bozulmaması o ürünün dünya çapında çok üretilen bir ürün haline gelmesinde etkilidir.

Buna göre,

- I. şeker pancarı,
II. buğday,
III. arpa,
IV. üzüm,
V. incir

ürünlerinde hangilerinin dünya çapında önemli olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve IV
D) I ve II E) II, III ve V

21. ve 22. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Sanayi Devrimi ile birlikte kullanımı büyük ölçüde artan doğal kaynakların 20. yy başlarına kadar sınırsız olduğu ya da tükenmesinin milyonlarca yıl süreceği düşünülmektedir. Günümüzde ise enerji kaynağı olarak kullanılan fosil yakıtların bir çoğunun 22.yy'a gelindiğinde tükeneyeceği tahmin edilmektedir. Yapılan hesaplamalar sonucunda doğal kaynakların yakın gelecekte tükeneyeceğinin ortaya çıkması sürdürülebilir kaynak kullanımı kavramını ortaya çıkarmıştır. Sanayisi belirli bir seviyenin üzerinde bulunan ülkelerin çoğu tükenebilir kaynaklarını en uzun süre kullanabilmek ve belli şartlar dahilinde yenilenebilir kaynaklarını dengeli bir biçimde yaşatabilmek için çeşitli önlemler almaya başlamışlardır. Ancak bazı ülkeler ise gelişmiş ülkelerin sosyo ekonomik şartlarını yakalamayı öncelikli hedef olarak belirledikleri için doğal kaynak kullanımına büyük bir hızla devam etmekte, sürdürülebilir doğal kaynak kullanımı ile ilgili önlemleri göz ardı etmektedir.

21. Parçaya göre, sürdürülebilir doğal kaynak kullanımına önem veren ülkelerin aldıkları önlemler arasında;

- I. geri dönüşüm yöntemlerinin uygulanması,
- II. yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması,
- III. sanayi tesislerinin üretim kapasitesinin büyük oranda düşürülmesi

durumlarından hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

22. Parçada sözü edilen sürdürülebilir doğal kaynak kullanımını göz ardı eden ülkelere aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

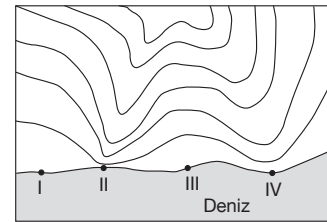
- A) Almanya
- B) İran
- C) Güney Afrika Cumhuriyeti
- D) Çin
- E) Nijerya

23. Kastamonu Cide'deki Loç Vadisi'ni tehdit eden hidroelektrik santral (HES) projesinin engellenmesi için büyük bir umut doğdu. Kastamonu İdari Mahkemesi, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın verdiği Çevre Etki Değerlendirmesi raporunu iptal etti. Loç Vadisi Koruma Platformu üyelerinin açtığı davada bilirkişi heyeti, "Projenin gerçekleştirilerek işletmeye açılması halinde uzun dönemde ekosistem bütünlüğüne zarar verecek nitelikte olduğunu" belirtti. Projenin iptali için mücadele veren Sarı Yazmalılar hareketi, HES'i inşa edecek şirketin İstanbul'daki binası önünde oturma eylemi yaparak kamuoyunun dikkatini çekmeye çalışmıştı. Loç Vadisi Koruma Platformu üyeleri son basın açıklamalarında, bu önemli doğa alanını koruma konusundaki kararlılıklarının süreceğini vurguladı.

Yukarıda sözü edilen HES projesinin olumsuz etkileri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Baraj alanında kalan yerlerde nadir bazı bitki ve hayvan türleri yok olabilir.
- B) Baraj suları altında kalan yerlerde tarımsal gelir kaybı olabilir.
- C) Baraj ve göl alanından etkilenen yöre halkının yeniden iskânı gerekir.
- D) Ekolojik denge bozulabilir.
- E) Akarsuda suyun kontrolünü ve akarsu rejiminin düzenliliğini sağlar.

24.

Yukarıdaki topoğrafya haritasında işaretlenen merkezlerin hangisinde ani sağnak yağışlar ve yamaçlardan inen sel sularının getirdiği alüvyonlar sonucunda kıyıda biriktirme şekillerinin oluşması daha zordur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV